

Złącznik do Uchwały Nr 32/04/2017
Zarządu BS w Limanowej z dnia 27.04.2017 r.

Załącznik do Uchwały Nr 6/04/2017
Rady Nadzorczej BS w Limanowej z dnia 28.04.2017 r.

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W LIMANOWEJ**

Ujawnienie informacji

**dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych,
polityki w zakresie wynagrodzeń, i innych informacji ujawniane
zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)
nr 575/2013 z dnia 26czerwca 2013 r. w sprawie wymogów
ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych**

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Limanowej z siedzibą 33-600 Limanowa ul. Rynek 7, niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu według stanu na dzień 31.12.2016 roku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Limanowa, dn. 26.04.2017 r.

Zarząd Banku

 PREZES ZARZĄDU Banku Spółdzielczego w Limanowej Adam Dudek	 WICEPREZES ZARZĄDU Banku Spółdzielczego w Limanowej Waldemar Żurek	 WICEPREZES ZARZĄDU Banku Spółdzielczego w Limanowej Stanisław Paluch
/...../	/...../	/...../

I. Wstęp

1. Bank Spółdzielczy w Limanowej(dalej Bank) wpisany do rejestru sądowego dnia 18.01.2002 r. przez Sąd Rejonowy dla Krakowa- Śródmieścia XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000081900.
2. Siedziba Banku znajduje się w Limanowej, przy ul. Rynek 7.
3. W strukturze organizacyjnej Banku występuje 33 jednostki, w tym Centrala, 9 Oddziałów, 20 Punktów Obsługi Klienta i 3 Filii Banku.
4. Zgodnie ze Statutem Bank prowadzi działalność na terenie całego kraju.
5. Bank jest zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie. Bank nie posiada jednostek zależnych i nie jest podmiotem zależnym.
6. W sprawozdaniu finansowym za rok 2016 Bank wykazał sumę bilansową w wysokości 833 454 tys. zł., zysk netto 4 809 tys. zł i łączny współczynnik kapitałowy 10,59 %.Sprawozdanie sporządzono przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie rozpoznano okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności.
7. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2016 r.
8. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
 - 1) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za nieistotne – informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
9. Bank informuje, że niniejszy dokument obejmuje cały zakres ujawnianych informacji, określonych w Części Ósmej Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 CRR. Ujawnienia informacji w innych dokumentach przez Bank wynika z art. 434 ust.2 CRR.
10. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.
11. Termin corocznej publikacji ujawnianych informacji pokrywa się z terminem publikacji sprawozdań finansowych.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435

Rozporządzenia

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową *Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Limanowej*, przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Jest ona zgodna z założeniami *Strategii rozwoju Banku na lata 2016-2018* i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. *Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Limanowej*, jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym np. Planem finansowym, a także zasadami w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić.
4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko.
6. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 453 ust.1 lit. e.
7. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.
8. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:
 - 1) Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Członkowie Rady Nadzorczej Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie albo Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów.
 - 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg *Regulaminu działania Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Limanowej* biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następcej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z *Procedurą w zakresie oceny kwalifikacji członków organów Banku*, Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z *Regulaminem*

wyboru członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Limanowej biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Oceny następcej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z *Procedurą oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej oraz w Limanowej*.

- 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- 4) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka. Rada Nadzorcza ze swojego grona powołuje Komisję Rewizyjną.
- 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty *Instrukcją „System informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Limanowej* definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Informacja o strategii i celach zarządzania ryzykiem

Podstawowe założenia procesu zarządzania ryzykiem

1. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych; ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
2. W celu przeprowadzania procesów wymienionych w ust. 1 realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.
3. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.
4. Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.
5. Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:
 - 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
 - 2) identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
 - 3) system limitów ograniczających ryzyko;
 - 4) system informacji zarządczej;
 - 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.
6. Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne, o których mowa w ust. 4, zaliczane są:
 - 1) ryzyko kredytowe;
 - 2) ryzyko operacyjne;
 - 3) ryzyko koncentracji;
 - 4) ryzyko płynności;
 - 5) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;

- 6) ryzyko kapitałowe;
- 7) ryzyko braku zgodności.

Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych; wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi Banku oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych Banku, celem ewentualnego uaktualnienia zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem bankowym w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza;
- 2) Zarząd;
- 3) komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) odpowiedzialne za:
 - a) sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych,
 - b) zarządzanie nadwyżką środków,
 - c) sprzedaż kredytów,
 - d) identyfikację i akceptację ryzyka kredytowego dla pojedynczych transakcji,
 - e) pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego.

Rada Nadzorcza:

- 1) zatwierdza Strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in. możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku;
- 2) zatwierdza procedury dotyczące procesów:
 - a) szacowania kapitału wewnętrznego,
 - b) planowania i zarządzania kapitałowego;
- 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w Regulaminie organizacyjnym, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;
- 5) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 6) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią działania i planem finansowym Banku;
- 7) zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 8) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem;
- 9) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd:

- 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka w zakresie:
 - a) systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności,
 - b) systemu kontroli wewnętrznej,
 - c) szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania i planowania kapitałowego,
 - d) dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego;
- 2) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów;
- 3) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
- 4) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 5) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;
- 6) zatwierdza limity wewnętrzne oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku;
- 7) odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
- 8) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
- 9) zapewnia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;
- 10) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- 11) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;
- 12) przekazuje Radzie Nadzorczej okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w niniejszej strategii oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku.

Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Identyfikacja, pomiar i monitorowanie ryzyka

- 1) Bank stosuje metody (modele) identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka, w przypadku wątpliwości w zakresie poziomu ryzyka stosuje się podejście z zachowaniem maksymalnego stopnia ostrożności.
- 2) Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.
- 3) Metody lub systemy pomiaru ryzyka, a w szczególności ich założenia, są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną.
- 4) Przegląd i aktualizacja metod lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

Limity ograniczające ryzyko

- 1) Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.
- 2) Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania.
- 3) Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku.
- 4) Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.
- 5) Bank określa wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) w oparciu o następujące przesłanki:
 - a) analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu;
 - b) apetyt na ryzyko określony przez Radę Nadzorczą;
 - c) analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku;
 - d) wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem.
- 6) Z zachowaniem limitów określonych w ustawie Prawo bankowe, Bank ustalił i weryfikuje wewnętrzne limity zaangażowań według kryteriów uwzględniających specyfikę ich działalności.
- 7) Procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem określają sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, określają warunki akceptacji przekroczeń oraz sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów wewnętrznych.
- 8) Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych, dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość, zatwierdza Zarząd Banku.
- 9) Przekroczenia limitów wewnętrznych są monitorowane i poddawane szczegółowej analizie – zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Informacja zarządcza dotycząca zarządzania ryzykiem

- 1) Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.
- 2) System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:
 - a) rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;

- b) profilu ryzyka;
 - c) stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych;
 - d) wyników testów warunków skrajnych;
 - e) skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.
- 3) Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku.
 - 4) Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.
 - 5) Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.
 - 6) Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku odrębna procedura; ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego został określony w sposób ogólny zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dotyczy regulacja; szczegółowy wykaz sprawozdań zarządczych określa odrębna regulacja.

III. Zakres stosowania – art. 436

Nie dotyczy

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. Fundusze własne – art. 437

Bank definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z obowiązującymi przepisami na dzień 31 grudnia 2016 r., w szczególności postanowieniami Rozporządzenia 575/2013 i Prawa Bankowego. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 473 oraz 492 Rozporządzenia 575/2013 oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 r.

Fundusze własne banku obejmują:

1. Kapitał TIER I
2. Kapitał TIER II

Kapitał Tier I Banku obejmuje:

1. kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
 - 1) wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem przepisów:

Do czasu stosowania w Banku zmienionej ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, Bank wykazuje fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:

- a). podstawą obliczeń jest kwota lista udziałowców oraz kwota opłaconych przez nich udziałów według stanu na 31.12.2011 r.;
 - b). kwota, o której mowa w pkt 1, jest pomniejszana o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce w latach 2012-2013;
 - c). każdego roku, począwszy od początku 2014 r., kwota o której mowa w pkt 2, jest umniejszana o wartość stanowiącą iloczyn kwoty, o której mowa w pkt 2, oraz ustalonej przez KNF stawki amortyzacji wynoszącej w kolejnych latach odpowiednio: 20% w 2014r., po 10% od 2015 r. do 2021 r. oraz jednorazowo 10% na koniec 2021 r. Na dzień 31.12.2016 r. zastosowano zgodnie z art.486 ust. 2 – 60 % limit dla funduszu udziałowego na zasadzie praw nabytych (dotyczy instrumentów, które zostały wyemitowane nie później niż w dniu 31 grudnia 2011 r. oraz kwalifikowały się jako fundusze własne w dniu 31 grudnia 2011 r.);
 - d). Bank pomniejsza jednorazowo kwotę, o którą należy zamortyzować w danym roku obrotowym fundusz udziałowy, jeżeli nastąpi śmierć udziałowca lub dla udziałów wypowiedzianych uzyska całkowitą pewność, że kwota wypowiedzianych na dany rok obrotowy udziałów nie wymaga uzyskania zgody właściwego organu.
 - e). Bank nie występuje o zgodę do właściwego organu, jeżeli łączna kwota wypowiedzianych za dany rok obrotowy udziałów nie przekracza obydwu z poziomów:
 - 3% funduszu udziałowego wykazywanego w rachunku funduszy własnych,
 - 10% nadwyżek funduszy własnych ponad wymagany, minimalny poziom współczynników kapitałowych,
- 2) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody właściwego organu,
 - 3) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody właściwego organu,
 - 4) kapitał rezerwowy,
 - 5) w ramach innych przejściowych korekt kapitału podstawowego Tier I – skutki wyceny instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”;
2. pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
- 1) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,
 - 2) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I,

- 3) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - 4) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
 - 5) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu;
3. kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi:
- 1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR,
4. pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:
- 1) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - 2) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - 3) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

Kapitał Tier II Banku obejmuje:

1. Instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR.
2. Pożyczki podporządkowane;
3. W ramach korekt okresu przejściowego – fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych;
 - 1) do czasu ogłoszenia przez właściwy organ wartości procentowych, Bank przyjmuje wartość procentową najbardziej niekorzystną wynoszącą 0%, tym samym usuwając z pozycji kapitału Tier II fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych.
4. Pomniejszenia kapitału Tier II:
 - 1) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - 2) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - 3) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

Fundusze własne Banku:

Fundusze własne Banku (kapitał regulacyjny) na dzień 31.12.2016 r. wynosiły 48 564 tys. zł., co przy średnim kursie euro ogłoszonym przez NBP w wysokości 4 4240 zł stanowiło równowartość 21 485 tys. euro.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2016 roku.

w tys. zł	
<i>Składniki funduszy własnych</i>	<i>Kwota</i>
Kapitał Tier I	34 841
- fundusz udziałowy	8 050
- fundusz zasobowy	26 505
-fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	645 (-) 258
- wartości niematerialne i prawne	(-) 101
Kapitał Tier II	13 723
-obligacje podporządkowane	13 723
Fundusze własne	48 564

V. Wymogi kapitałowe – art. 438

Bank Spółdzielczy w Limanowej prowadzi wewnątrzbankowy proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego(ICAAP), na który składa się:

- określenie polityki zarządzania kapitałem,
- identyfikacja wszystkich rodzajów ryzyka występujących w działalności Bank i określenie istotnych rodzajów ryzyka,
- kwantyfikacja i agregacja ryzyka,
- oszacowanie oraz alokacja kapitału wewnętrznego,
- monitoring i kontrola ryzyka oraz kapitału wewnętrznego.

Powyższe zasady określone zostały w *Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Limanowej*. Bank szacuje kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka działalności metoda opartą o minimalny wymóg kapitałowy, Punktem wyjściowym do ustalenia kapitału wewnętrznego dla ryzyk objętych kapitałem regulacyjnym, jest także kapitał regulacyjny:

Minimalne wymogi kapitałowe w Banku, obliczane na podstawie Rozporządzenia UE obejmują:

- 1) łączna ekspozycja na ryzyko kredytowe, wyliczana metodą standardową (AwR) pomnożona przez 8%, zgodnie z zapisami Rozporządzenia 1423/2013 UE;

- 2) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego, rozumianego jako ryzyko walutowe (Rr) równe łącznej ekspozycji na ryzyko rynkowe, wyliczanej metodą de minimis,
- 3) wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitów znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym (o ile Bank nie pomniejsza funduszy własnych z tytułu przekroczenia limitów znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym) (Rza),
- 4) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego – obliczany metodą bazowego wskaźnika (Ro).

Bank oblicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne:

- 1) ryzyko kredytowe (w tym rezydualne i koncentracji);
- 2) ryzyko operacyjne (w tym r braku zgodności);
- 3) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 4) ryzyko płynności i finansowania;
- 5) ryzyko kapitałowe (ryzyko niewypłacalności);
- 6) biznesowe, będące pochodną pozostałych ryzyk, zarządzane w procesie planowania.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w ust. 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w ust. 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;

W celu wyznaczenia dodatkowego wewnętrznego **wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe**, Bank stosuje wskaźnik – w wysokości 2 % – dla ekspozycji o wagach ryzyka 100 % i więcej, przekraczających poziomów 40 % udziału w sumie aktywów powiększonej o udzielone zobowiązania pozabilansowe – według wartości bilansowej. Dodatkowym wewnętrznym wymogiem kapitałowym z tytułu ryzyka kredytowego jest kwota wyznaczona zgodnie z tą zasadą.

Punktem wyjściowym dla ustalenia **kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne** jest regulacyjny wymóg kapitałowy, obliczony zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego. Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka wynikająca ze skali prowadzonej przez Bank działalności.

Bank ponadto bada i ocenia koszty oraz potencjalne koszty z tytułu zdarzeń (incydentów) w ramach ryzyka operacyjnego, które wystąpiły w Banku na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy. Powyższe pozycje kosztowe wykazywane są według faktycznej wielkości powstałej „straty” (lub mogącej powstać) w dniu zaistnienia incydentu z tytułu ryzyka operacyjnego – bez korekty o ewentualne późniejsze spłaty, uzyskane odszkodowania, wypłaty z polis ubezpieczeniowych i dokonuje porównania poniesionych kosztów oraz potencjalnych kosztów, o których mowa wyżej z wyliczonym zgodnie z zasadami dla wymogu regulacyjnego. Jeżeli suma kosztów z tytułu zdarzeń (incydentów) w ramach ryzyka operacyjnego była w ocenianym okresie niższa, od wyliczonego wymogu kapitałowego, to Bank uznaje wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wyliczony w Filarze I za wystarczający. W przypadku przekroczenia kosztów Bank uznaje, że wymóg kapitałowy wyliczony według wskaźnika bazowego jest niewystarczający i w konsekwencji wyznacza dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy z tego tytułu. Dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy poniesionymi kosztami i potencjalnymi kosztami, a wymogiem wyliczonym zgodnie z wymogiem regulacyjnym.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na **ryzyko koncentracji** w przypadku przekroczenia limitów koncentracji, o których mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem koncentracji, w zakresie:

- 1) koncentracji dużych zaangażowań;
- 2) koncentracji w ten sam sektor gospodarczy;
- 3) koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji dużych zaangażowań jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji dużych zaangażowań, średnioważonej wagi ryzyka dla dużych zaangażowań i wskaźnika 8 %.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam sektor gospodarczy jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam sektor gospodarczy, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8 %.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8 %.

Wewnętrznym wymogiem kapitałowym na ryzyko koncentracji jest suma kwot obliczonych zgodnie z powyższymi założeniami.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko **stopy procentowej** w księdze bankowej z tytułu zagrożenia związanego ze skrajną zmianą poziomu stóp procentowych, wysokim poziomem zrywalności depozytów lub spłacalności kredytów przed terminem oraz niekorzystnym kształtem krzywej dochodowości.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla:

ryzyka przeszacowania – Bank stosuje metodę luki stopy procentowej oraz wpływ zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy w ciągu 12 miesięcy. Zakładana jest skala szokowej zmiany

stóp procentowych, zgodnie z rekomendacją nadzoru – 200 pb, (przy czym przyjmuje się dodatkowe założenie, że stopy procentowe nie spadną poniżej 0 %). Bank przeprowadza analizę wpływu szokowych zmian rynkowych stóp procentowych na wynik finansowy, zgodnie z „Instrukcją zarządzania ryzykiem stopy procentowej”. W przypadku gdy zmiana wszystkich stóp procentowych o 200 punktów bazowych powoduje spadek wyniku odsetkowego Banku o ponad 15 % wartości sumy funduszy własnych, Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka przeszacowania. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka przeszacowania, wyznaczany jest w wysokości nadwyżki wyliczonych skutków zmian wyniku odsetkowego ponad 15 % sumy funduszy własnych Banku. W przypadku, gdy zmiana stóp procentowych o 200 punktów bazowych spowoduje spadek wyniku odsetkowego o nie więcej niż 15 % funduszy własnych Banku – wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko przeszacowania wynosi „zero”.

ryzyka bazowego – Bank dokonuje analizy ryzyka bazowego poprzez zestawienie skumulowanych luk niedopasowania według poszczególnych stawek bazowych. Jako stawki bazowe (stopy referencyjne) Bank przyjmuje: stopę redyskontową weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski, łącznie ze stopą redyskonta uwzględnia się również stopę lombardową; stawkę WIBID/ WIBOR, w grupie tej uwzględnia się również pozycje powiązane z rentownością bonów skarbowych, jako stawki o bardzo zbliżonym charakterze. Bank określa otwartą pozycję (w wartości bezwzględnej) w niedopasowaniu aktywów i pasywów odsetkowych o oprocentowaniu zmiennym dla każdej ze stawek bazowych. Zakłada się szokowe niedopasowanie zmiany stawek bazowych o 35 punktów bazowych. Bank wyznacza zmianę wyniku odsetkowego dla każdej stawki bazowej, jako sumę iloczynów wartości luki w danym przedziale przeszacowania oraz wartości 35 punktów bazowych, zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Łączna wielkość zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego stanowi sumę zmian wyniku odsetkowego dla każdej stawki bazowej. W przypadku gdy zmiana oprocentowania o 35 punktów bazowych powoduje spadek wyniku odsetkowego o ponad 5 % funduszy własnych, Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka bazowego. Wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka bazowego wyznaczany jest w kwocie nadwyżki wyliczonych skutków zmian wyniku odsetkowego ponad 5 % sumy funduszy własnych Banku. W przypadku, gdy zmiana stawek bazowych o 0,35 % spowoduje spadek wyniku odsetkowego o nie więcej niż 5 % funduszy własnych Banku – wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko bazowe wynosi „zero”. Łączny wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko stopy procentowej, stanowi sumę wymogów wyliczonych powyżej.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko **płynności** z tytułu zagrożenia związanego z nagłym wpływem znaczącej kwoty depozytów.

Do wyznaczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności wykorzystuje się wartość wskaźnika LCR. Przyjmuje się, że Bank będzie utrzymywał minimalną wartość wskaźnika LCR na poziomie minimum 0,7 – zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem płynności.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka płynności stanowi koszt pozyskania brakującej kwoty aktywów płynnych do uzyskania minimalnego poziomu LCR na skutek wystąpienia sytuacji skrajnej o której mowa w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności.

W przypadku, gdy bank utrzymuje wskaźnik LCR w sytuacji skrajnej na poziomie minimum 0,7 to wymóg wewnętrzny równy jest 0.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na **ryzyko kapitałowe** z tytułu zagrożenia związanego ze spadkiem funduszu udziałowego oraz skrajnym wzrostem kapitału wewnętrznego.

Oceny istotności ryzyka koncentracji funduszu udziałowego, Bank dokonuje poprzez ustalenie skali udziału funduszu udziałowego w sumie kapitałów i funduszy podstawowych oraz uzupełniających posiadanych na datę analizy.

Bank uznaje, że ryzyko koncentracji funduszu udziałowego jest istotne i wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka, jeżeli poziom wskaźnika udziału stanowi powyżej 30 %.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy dla ryzyka koncentracji funduszu udziałowego oblicza się od nadwyżki stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznym poziomem funduszu udziałowego, a kwotą stanowiącą równowartość 30 % sumy funduszy własnych, przy zastosowaniu wagi 8 %.

Wewnętrzny wymóg kapitału wewnętrznego podlega weryfikacji oraz zatwierdzeniu przez Zarząd i Radę Nadzorczą co najmniej raz w roku.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy banku na 31.12.2016 r. przedstawia poniższa tabela:

w tys. zł.

Rodzaj ryzyka	Wymóg kapitałowy	Dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy	Kapitał wewnętrzny
Ryzyko kredytowe	32 751	0	32 751
Ryzyko rynkowe (walutowe)	0	0	0
Ryzyko operacyjne wraz z brakiem zgodności	3 953	0	3 953
Ryzyko koncentracji	X	0	0
Ryzyko płynności i finansowania	X	0	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	X	0	0
Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności)	X	0	0
Razem	36 704	0	36 704

Fundusze własne zabezpieczają ryzyko działalności:

- współczynnik kapitału Tier I kształtuje się na poziomie **7,59 %** przy wymaganym minimalnym wynikającym z Rozporządzenia UE 575/2013 plus bufory kapitałowe (w roku 2016 - 1,25%) na poziomie 7,25 % oraz,

- łączny współczynnik kapitałowy na poziomie **10,59 %** przy wymaganym minimalnym wynikającym z Rozporządzenia UE 575/2013 plus bufory kapitałowe (w roku 2016 – 1,25 %) na poziomie 9,25 %.

Kwoty **ekspozycji ważonych ryzykiem** zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112:

w tys. zł

L.p.	Klasa ekspozycji	Wymóg kapitałowy
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	207
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0
4.	Ekspozycje wobec instytucji	139
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	3 402
6.	Ekspozycje detaliczne	9 810
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	8 877
8.	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	267
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 143
9.	Ekspozycje kapitałowe	1 040
10.	Inne pozycje	3 866
Razem		32 751

Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c);

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	nie dotyczy

VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439

Nie dotyczy.

Bank nie posiada portfela handlowego

VII. Bufory kapitałowe – art. 440

Nie dotyczy.

Na datę sporządzania informacji obowiązuje bufor kapitałowy na poziomie 1,25 %.

VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441

Nie dotyczy.

Bank nie jest bankiem istotnym systemowo.

IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego - art. 442

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od wskaźnika występującego w sektorze banków spółdzielczych;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w banku zrzeszającym lub za pośrednictwem banku zrzeszającego w papierach wartościowych Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;

Bank kontynuuje politykę dywersyfikacji ryzyka kredytowego, poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku oraz

poprzez niezbędne instrumenty. Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:

- 1) dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wprowadzone wewnętrzne limity branżowych oraz limity detalicznych ekspozycji kredytowych w postaci limitu udziału ww. ekspozycji w stosunku do posiadanych funduszy własnych oraz postaci limitu łącznego zaangażowania w detaliczne ekspozycje kredytowe w stosunku do jednego kredytobiorcy,
- 2) wymaganie przy ocenie zdolności kredytowej uwiarygodnionych dokumentów, weryfikacja informacji przekazywanych przez klientów, stosowanie metod statystycznych do oceny zdolności kredytowej klientów detalicznych,
- 3) doskonalenie metod oceny zdolności kredytowej poprzez:
 - a) ostrożne zwiększanie w portfelu kredytowym kredytów inwestycyjnych długoterminowych oraz wymaganie od kredytobiorcy zwiększonego udziału własnego środków w realizację przedsięwzięcia,
 - b) w przypadku hipotecznego zabezpieczenia spłaty kredytu, stosowanie cesji należności z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości od ognia i zdarzeń losowych,
 - c) wykorzystywanie do weryfikacji kredytobiorców, celem minimalizacji ryzyka i eliminowania kredytobiorców niesolidnych, między innymi system wymiany danych BIK S.A, KR D, BIG Info Monitor S.A.,
 - d) stosowanie do aktualizacji wyceny wartości nieruchomości bazy AMRON,
 - e) wykorzystanie narzędzi informatycznych do tworzenia modeli oceny zdolności kredytowej,
 - f) w przypadku ekspozycji finansujących nieruchomości dążenie do ustanowienia zabezpieczenia na finansowanej nieruchomości stanowiącej własność kredytobiorcy.
- 4) analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń,
- 5) wzmacnianie monitoringu ekspozycji kredytowych,
- 6) nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych (obejmujący m.in.: proces przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych, procedur, kompetencji, itp.),
- 7) prowadzenie aktywnej polityki szkoleń, także w formie bieżącego instruktażu.
- 8) dbałość o to, aby informacje przekazywane klientom były zrozumiałe i rzetelne, żeby zawierały wszystkie informacje dotyczące warunków udzielania kredytów, szczególnie ponoszonych przez klienta kosztów,
- 9) dbałość o profesjonalizm, staranność i rzetelną wiedzę pracowników kredytowych Banku.

Ryzykiem kredytowym w Banku zarządza Zarząd.

Bank powierza nadzór nad wdrażaniem i realizacją niniejszej Polityki kredytowej Wiceprezesowi Zarządu ds. handlowych.

Nadzór nad ryzykiem kredytowym pełni Prezes Zarządu.

Kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych są ustalane z uwzględnieniem zasad rozdzielania funkcji operacyjnej od oceny ryzyka.

Zarząd w *Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Limanowej* określa kluczowe obszary zarządzania ryzykiem kredytowym, które poddaje monitorowaniu.

1. Definicja pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości:

- przeterminowanie przekracza 90 dni,
- przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500 złotych,
- przeterminowana kwota przekracza w przypadku pozostałych klas ekspozycji 3 000 złotych

2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego określa „Procedura tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością Banku Spółdzielczego w Limanowej. Bank tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banków zwane dalej „rezerwami celowymi” zgodnie z zasadami określonymi:

- 1) w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), zwana dalej UOR,
- 2) w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. Nr 191, poz. 1279 z późn. zm.),
- 3) w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235, poz. 1589 z późn. zm.), zwanym dalej Rozporządzeniem w sprawie zasad tworzenia rezerw,
- 4) w polityce rachunkowości Banku,
- 5) w „Procedurze tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością Banku Spółdzielczego w Limanowej” zwanej dalej Procedurą.

Bank tworzy rezerwy celowe, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii „normalne” - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- 2) kategorii „pod obserwacją”,
- 3) grupy „zagrożone” – w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.

Bank nie tworzy rezerw celowych dotyczących ekspozycji kredytowych stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe w przypadku, gdy postanowienia umowy:

- 1) gwarantują Bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania, lub

- 2) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już, wykorzystanej części i nie budzącej obaw sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium, lub
- 3) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń, umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchamianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowej do kategorii „normalne”.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne”, tworzy się w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

- 1) 1,5 % - w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 2) 20 % - w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 3) 50 % - w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 4) 100 % - w przypadku kategorii „stracone”.

Rezerwy celowe tworzy się, aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych - kryteria klasyfikacji ekspozycji kredytowych

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:
 - a) ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa,
 - b) ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele nie związane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
- 2) dwóch niezależnych od siebie kryteriów,
 - a) terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
 - b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych.

Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej

Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, prowadzącego pełną lub uproszczoną sprawozdawczość finansową, z wyłączeniem klientów będących jednostkami samorządu

terytorialnego, przeprowadza się zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami, w oparciu o ocenę mierników ilościowych oraz ocenę mierników jakościowych.

Ocenę mierników ilościowych klienta przeprowadza się dokonując indywidualnej analizy wpływu poszczególnych mierników na jego sytuację ekonomiczno-finansową.

W przypadku, gdy w ocenie Banku, wartość mierników nie uwzględnia specyfiki prowadzonej przez klienta działalności, Bank może przy dokonywaniu oceny klienta porównać wartości mierników obliczonych dla klienta z ich poziomem właściwym dla danej działalności; dotyczy to w szczególności mierników określających płynność i rotację.

Ocenę jakościową klienta, który jest klientem prowadzącym pełną lub uproszczoną sprawozdawczość finansową, przeprowadza się na podstawie oceny mierników jakościowych.

Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, którym jest jednostka samorządu terytorialnego, przeprowadza się zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami, stosując w szczególności mierniki ilościowe.

Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, który rozlicza podatek rolny lub podatek dochodowy w formie ryczałtu bądź karty podatkowej, przeprowadza się zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami, w oparciu o indywidualną analizę ilościową i jakościową oraz ocenę wpływu poszczególnych mierników na jego sytuację ekonomiczno-finansową, wykorzystując mierniki.

Podstawa tworzenia rezerw celowych

Podstawę tworzenia rezerw celowych stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowej bez uwzględnienia utworzonych rezerw celowych, ale z uwzględnieniem przewidywanej w związku z restrukturyzacją zadłużenia kwoty umorzenia części ekspozycji kredytowej.

W przypadku, gdy Bank posiada wobec dłużnika ekspozycje kredytowe stanowiące zarówno należności bilansowe, jak i udzielone zobowiązania pozabilansowe, jeżeli warunki umowy nie stanowią inaczej, posiadane zabezpieczenia uwzględnia się w pierwszej kolejności w ustalaniu podstawy tworzenia rezerwy celowej na należności bilansowe.

Przegląd i klasyfikacja ekspozycji kredytowych

Przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych dokonuje się według danych aktualnych na dzień przeprowadzania klasyfikacji.

Bank dokonuje przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych na koniec każdego kwartału za wyjątkiem ekspozycji kredytowych, gdzie ekspozycja jest zaklasyfikowana do kategorii „normalne” i kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec tego podmiotu nie przekracza 10 % funduszy własnych Banku

Dokonując klasyfikacji podmiotu Bank bierze pod uwagę sytuację ekonomiczno-finansową dłużnika i terminowość spłat rat kapitałowych i odsetek – na bieżąco.

Opóźnienie w spłacie części należnej raty kapitałowej lub odsetkowej, w kwocie nie przekraczającej 200 zł, nie wymaga przeklasyfikowania ekspozycji kredytowej do wyższej kategorii ryzyka.

Klasyfikacja ekspozycji kredytowych

Ekspozycje kredytowe wobec:

- 1) Skarbu Państwa klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „wątpliwe”, „stracone”,
- 2) pożyczek i kredytów detalicznych klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „stracone”,
- 3) pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz pożyczek i kredytów hipotecznych klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”,
- 4) klientów prowadzących pełną lub uproszczoną sprawozdawczość wyłączeniem ekspozycji kredytowych wobec jednostek samorządu terytorialnego klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”,
- 5) jednostek samorządu terytorialnego klasyfikuje się do następujących kategorii ryzyka „normalne”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”,
- 6) klientów, którzy rozliczają podatek rolny lub podatek dochodowy w formie ryczałtu bądź karty podatkowej, klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”.

Zabezpieczenia pomniejszające podstawę tworzenia rezerw celowych.

Zabezpieczenia pomniejszające podstawę tworzenia rezerw celowych – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235, poz. 1589 z późn. zm.)

Tryb tworzenia, aktualizacji, rozwiązywania oraz zmiany klasyfikacji rezerw celowych

Rezerwy celowe tworzy się, aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych. Rezerwy celowe tworzy się w ciężar kosztów.

Rezerwy celowe rozwiązuje się po wygaśnięciu przyczyn ich utworzenia.

Rezerwę celową zmniejsza się odpowiednio do:

- 1) zmniejszenia się kwoty ekspozycji kredytowej;
- 2) zmiany kategorii ekspozycji kredytowej na kategorię o niższym stopniu ryzyka w wyniku dokonanej klasyfikacji;
- 3) wzrostu wartości zabezpieczenia pomniejszającego podstawę tworzenia rezerw celowych;
- 4) wzrostu wartości rezerwy na ryzyko ogólne.

Zmniejszenia dokonuje się po terminie wydania odpowiedniej decyzji, nie później jednak niż w terminie najbliższej klasyfikacji.

Ekspozycje kredytowe stanowiące należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne odpisuje się w ciężar utworzonych na nie rezerw celowych.

Ekspozycje kredytowe, z wyłączeniem zobowiązań pozabilansowych lub inne aktywa umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają uprzednio utworzone rezerwy, w kwocie umorzonej, przedawnionej lub nieściągalnej.

Rozwiązanie rezerw celowych następuje po wygaśnięciu przyczyn ich utworzenia, tzn. w przypadku, całkowitej spłaty lub wygaśnięcia ekspozycji kredytowej z tytułu zobowiązania pozabilansowego, częściowej spłaty ekspozycji kredytowej, w części odpowiadającej tej spłacie, zmiany kategorii ekspozycji kredytowej na kategorię o niższym stopniu ryzyka w wyniku dokonanej klasyfikacji, wzrostu wartości zabezpieczenia pomniejszającego podstawę tworzenia rezerw celowych, wygaśnięcia ekspozycji kredytowej w wyniku przejścia przez Bank aktywów dłużnika, jeżeli ich wartość rynkowa jest równa lub wyższa niż dług, wzrostu wartości rezerwy na ryzyko ogólne.

Odpowiedzialność za monitorowanie i dokonywanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych

Za monitorowanie poszczególnych ekspozycji kredytowych i ich cykliczną ocenę oraz dokonywanie przeglądów zabezpieczeń, o które pomniejszono podstawę tworzenia rezerw celowych, odpowiedzialna jest Zespół Monitoringu Banku, przy czym wyniki klasyfikacji przekazuje on do akceptacji Prezesa Zarządu Banku.

W przypadku ekspozycji kredytowych, których spłata jest uzależniona od podmiotów innych niż dłużnik, kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tego spośród tych podmiotów i dłużnika, którego sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najgorsza.

W przypadku ekspozycji kredytowych, stanowiących zobowiązanie solidarne osób trzecich, kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tej z nich, której sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najlepsza. W kwestiach nieuregulowanych w „Procedurze tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością Banku Spółdzielczego w Limanowej mają zastosowanie zasady zawarte w przepisach w/w aktów prawnych.

3. Łączna wartość ekspozycji na dzień 31.12.2015 r. wyniosła: 817 450 tys.zł1 zł , natomiast na dzień 31.12.2016 r. 897 924 tys. zł z tego średnia 852 480 tys. zł.
4. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach – nie dotyczy.
Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski.
5. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach.

Z uwagi na brak możliwości wyszczególnienia terminów zapadalności w podziale ma klasy ekspozycji, dokonano podziału na sektory, a ekspozycje zaprezentowano w wartości nominalnej.

Struktura należności według terminów ich zapadalności w ujęciu sektorowym na 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor budżetowy
Wartość nominalna(kapitał)	231 773	442 915	10 909
Bieżące	93 403	35 640	0
terminowe	138 370	407 275	12 909
- do 1 miesiąca	138 370	13 292	109
- powyżej 1 do 3 m-cy		24 728	318
- pow. 3 m-cy do 1 roku		84 312	731
- pow. 1 roku do 5 lat		169 957	5 429
- pow.5 do 10 lat		92 877	5 893
- pow.10 do 20 lat		22 011	429
- pow. 20 lat		98	0

6. Bank tworzy rezerwy celowe zgodnie z Instrukcją – zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych Banku Spółdzielczego w Limanowej w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii „normalne” – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- 2) kategorii "pod obserwacją",
- 3) grupy "zagrożone" – w tym do kategorii „poniżej standardu", „wątpliwe" lub „stracone".

Struktura branżowa portfela kredytowego według wartości nominalnej, z uwzględnieniem kategorii ryzyka na 31.12.2016 r.

ID Branży	Branża	Grupa ryzyka	Kapitał	Pozabilans	Rezerwa
OSOBY PRYWATNE		0 - Normalna	59 489	6 908	339
		1 - Pod obserwacją	3 689	0	34
		2 - Poniżej standardu	1 464	0	73
		3 - Wątpliwa	676	0	63
		4 - Stracona	2 562	0	1 532
Podsumowanie: Osoby Prywatne			67 880	6 908	2 040
1	ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I	0 - Normalna	17 918	961	0

	RYBACTWO	1 - Pod obserwacją	141	0	2
		2 - Poniżej standardu	353	13	3
		3 - Wątpliwa	6	0	3
		4 - Stracona	53	0	52
	Podsumowanie: 1,00		18 471	975	59
2	GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	0 - Normalna	976	500	0
	Podsumowanie: 2,00		976	500	0
3	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	0 - Normalna	37 728	6 039	0
		1 - Pod obserwacją	55	0	0
		2 - Poniżej standardu	26	0	0
		3 - Wątpliwa	1 768	0	0
		4 - Stracona	13 069	25	1 744
	Podsumowanie: 3,00		52 646	6 064	1 745
4	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	0 - Normalna	5 187	260	0
	Podsumowanie: 4,00		5 187	260	0
5	DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	0 - Normalna	4 735	2 834	0
	Podsumowanie: 5,00		4 735	2 834	0
6	BUDOWNICTWO	0 - Normalna	50 013	15 407	0
		1 - Pod obserwacją	4 871	725	6
		2 - Poniżej standardu	0	0	0
		3 - Wątpliwa	0	0	0
		4 - Stracona	16 728	0	7 805
	Podsumowanie: 6,00		71 612	16 132	7 811
7	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	0 - Normalna	81 436	9 950	0
		1 - Pod obserwacją	12 968	21	20
		2 - Poniżej standardu	337	0	15
		3 - Wątpliwa	419	6	11
		4 - Stracona	1 937	0	286
	Podsumowanie: 7,00		97 098	9 977	332
8	TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	0 - Normalna	15 996	2 166	0
		1 - Pod obserwacją	1 882	200	0
		2 - Poniżej standardu	2 584	0	12
		3 - Wątpliwa	89	0	44
		4 - Stracona	98	0	49
	Podsumowanie: 8,00		20 650	2 366	105
9	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	0 - Normalna	34 641	131	0
		1 - Pod obserwacją	2 702	0	1
		2 - Poniżej standardu	40	0	8
		3 - Wątpliwa	643	0	0
		4 - Stracona	19	0	19
	Podsumowanie: 9,00		38 045	131	28
10	INFORMACJA I KOMUNIKACJA	0 - Normalna	5 310	2 433	0
		4 - Stracona	2 920	0	134
	Podsumowanie: 10,00		8 230	2 433	134
11	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	0 - Normalna	2 205	310	0
		4 - Stracona	0	0	0
	Podsumowanie: 11,00		2 205	310	0
12	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	0 - Normalna	26 376	2 804	0
		1 - Pod obserwacją	177	13	3
		4 - Stracona	139	0	138
	Podsumowanie: 12,00		26 692	2 817	140
13	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA	0 - Normalna	2 904	1 410	0

	I TECHNICZNA	1 - Pod obserwacją	1 130	0	0
		2 - Poniżej standardu	355	0	0
		4 - Stracona	7	0	7
Podsumowanie: 13,00			4 396	1 410	7
14	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	0 - Normalna	4 015	331	0
		4 - Stracona	322	0	27
Podsumowanie: 14,00			4 337	331	27
15	ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	0 - Normalna	12 938	77	0
Podsumowanie: 15,00			12 938	77	0
17	OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	0 - Normalna	6 150	993	0
Podsumowanie: 17,00			6 150	993	0
18	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	0 - Normalna	1 069	16	0
		1 - Pod obserwacją	473	0	0
Podsumowanie: 18,00			1 542	16	0
19	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	0 - Normalna	2 214	39	0
		1 - Pod obserwacją	300	0	2
		2 - Poniżej standardu	0	0	0
Podsumowanie: 19,00			2 514	39	2
21	EDUKACJA	0 - Normalna	1 395	1 145	0
		4 - Stracona	17	0	17
Podsumowanie: 21,00			1 413	1 145	17
Brak PKD		0 - Normalna	7 613	0	0
		4 - Stracona	494	0	244
			8 107	0	244
			455 823	55 719	12 692

Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Stan rezerw celowych na 31.12.2016 r:

w tys. zł.

Rezerwy celowe	12 692
Odpisy na rezerwy i aktualizację wartości, w tym:	10 640
1. Na należności	10 640
2. Na zobowiązania pozabilansowe	0,00
3. Z tytułu tworzonych funduszy	
4. Pozostałe	
Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	4 939
1. Na należności	4 939
2. Na zobowiązania pozabilansowe	0,00
3. Pozostałe	

Różnica wartości rezerw i aktualizacji

- 5 701

7. Kwota ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym.

Nie dotyczy.

Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski.

8. Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych.

Kategorie należności	Stan na początek okresu	Zwiększenia rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na koniec okresu
1	2	3	4	5	6
Należności normalne	284 019,82	323 530,47	0,00	268 455,04	339 095,25
- sektor niefinansowy					
Należności pod obserwacją	114 315,37	290 025,82	0,00	336 120,05	68 221,14
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	114 315,37	290 025,82	0,00	336 120,05	68 221,14
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności poniżej standardu	317 223,82	3 455 539,36	0,00	3 662 884,55	109 878,63
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	317 223,82	3 455 539,36	0,00	3 662 884,55	109 878,63
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności wątpliwe	187 466,80	4 861 971,57	0,00	4 929 139,42	120 298,95
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	187 466,80	4 861 971,57	0,00	4 929 139,42	120 298,95
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności stracone	11 985 305,47	11 072 629,06	0,00	11 003 608,35	12 054 326,18
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	11 985 305,47	11 072 629,06	0,00	11 003 608,35	12 054 326,18
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

X. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443

1. Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Nie dotyczy.

Bank nie dokonuje operacji zabezpieczanych instrumentami finansowymi.

XI. Korzystanie z ECAI – art. 444

Nie dotyczy.

Bank nie korzysta z ratingów.

XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	nie dotyczy

XIII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446

1. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2016 wynosi 3 952 995 zł.
2. W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą: Rada Nadzorcza, Zarząd, Zespół zarządzania ryzykami, analiz planowania i sprawozdawczości, jednostki i komórki organizacyjne Banku. Zadania poszczególnych organów, zespołów w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym określają wewnętrzne regulacje obowiązujące w Banku. Proces zarządzania ryzykiem obejmuje identyfikację oraz rejestrację incydentów i zdarzeń ryzyka operacyjnego, monitorowanie, raportowanie oraz redukovanie ryzyka operacyjnego i jest realizowany w sposób ciągły.
3. System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informacje dla Zarządu i Rady Nadzorczej na temat narażenia na ryzyko operacyjne w zakresie analizy strat poniesionych przez Bank z tytułu zrealizowanego ryzyka operacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem

strat istotnych.

4. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 201 roku podane są w poniższej tabeli.

L.p.	Kategoria	Straty rzeczywiste w zł	Straty potencjalne w zł
1.	Oszustwa wewnętrzne	0,00	0,00
2.	Oszustwa zewnętrzne	150,00	22 080,00
3.	Zasady dotyczące zatrudnienie i bezpieczeństwa w miejscu pracy	0,00	0,00
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00	285,00
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00	0,00
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemu	229,50	15 278,50
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	107,00	4 044,55
	Razem	486,50	41 688,05

5. W 2016 roku nie stwierdzono istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, rozumianych jako zdarzenia których prawdopodobieństwo wystąpienia w trzystopniowej skali jest 2 lub 3 i równocześnie powstałe straty wysokie (powyżej 10 000 zł).
6. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.
7. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest wspierany poprzez system informatyczny OperNet.

XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447

Bank Spółdzielczy w Limanowej do wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów stosuje zasady zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 01 października 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości banków.

Zestawienie kapitałowych instrumentów finansowych według stanu na dzień 31.12.2016 roku:

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego	Cena zakupu	Wartość godziwa	Wynik na instrumentach finansowych odnoszony do rachunku zysku i strat Banku
1.	Udziały w Systemie Ochrony BPS	2	2	X
2.	Akcje w Banku Zrzeszającym	4 938	4 938	3 722
3.	Akcje w IT Card Łomża	657	657	0
4.	Partnet w Krakowie	82	82	5
5.	Udziały w BS Sp. zo.o.	23	23	
6.	Instrumenty dłużne (bony NBP)	83 700	83 686	906
7.	Certyfikaty inwestycyjne	3 020	2 226	„-” 794
	Razem	92 422	91 614	3 839

Bank posiada ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym. Posiadane akcje BPS SA i IT Card nie są notowane na giełdzie, posiadają ograniczoną zbywalność. Kwalifikowane są jako dostępne do sprzedaży.

W 2016 r. wystąpiła strata w kwocie 794 tys. zł. tytułu wyceny posiadanych certyfikatów inwestycyjnych Zamkniętego TFI BPS SA. oraz zysk w kwocie 3 722 tys. zł z tytułu sprzedanych akcji BPS SA.

XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku;
- 3) ograniczanie ryzyka opcji klienta poprzez dostosowywanie oprocentowania depozytów do oferty konkurencji.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych i rocznych planach finansowych profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą działań związanych z:

- 1) inwestowaniem (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanymi w banku zreszającym),
- 2) kredytowaniem (ustalanie parametrów produktów kredytowych),
- 3) finansowaniem zewnętrznym,
- 4) ustalaniem oprocentowania,
- 5) zarządzaniem terminami zapadalności / wymagalności oraz przeszacowania różnych portfeli.

Bank podejmuje następujące działania:

- 1) prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych na rynku lokalnym,
- 2) dokonuje analiz prognoz w zakresie możliwych wariantów zachowania się rynkowych stóp procentowych,
- 3) analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz porównywalnej oferty konkurencyjnych banków,
- 4) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, wysokości marży odsetkowej Banku.

Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie ryzyka stopy procentowej w okresach miesięcznych, natomiast Rada Nadzorcza Banku w okresach kwartalnych. W przypadku wzrostu poziomu ryzyka raporty mogą być opracowywane częściej.

W zakresie ryzyka stopy procentowej występują cztery podstawowe ryzyka:

- 1) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – odnosi się głównie do portfela bankowego i wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie, powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek,
- 2) ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają to jednocześnie te same okresy przeszacowania,
- 3) ryzyko opcji klienta – wynika z wpisanych w produkty bankowe opcji klienta, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Instrumenty zawierające opcje klienta są na ogół najbardziej typowe dla działalności bankowej usytuowanej w portfelu bankowym i obejmują kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem części lub całości kredytu oraz różnego rodzaju depozyty, pozwalające deponentom wycofać środków dowolnym momencie. Opcje klienta są na ogół realizowane, gdy stanowi to korzyść dla ich posiadacza i nie jest korzystne dla sprzedającego opcje,

- 4) ryzyko krzywej dochodowości – polega na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku.

Testy warunków skrajnych:

Testy warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej wykonuje się z częstotliwością miesięczną i kwartalnie w ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego.

Według stanu na koniec grudnia 2016 roku przeprowadzono testy warunków skrajnych dla następujących rodzajów ryzyka stopy procentowej:

- 1) dla ryzyka przeszacowania obliczono potencjalną zmianę wyniku finansowego (odsetkowego) dla szokowego spadku lub wzrostu stóp procentowych (wzrost i spadek o 200 pb),
- 2) dla ryzyka bazowego – obliczono potencjalną zmianę wyniku finansowego (odsetkowego) dla szokowego spadku lub wzrostu stóp procentowych (wzrost i spadek o 35 pb).

Na podstawie przeprowadzonych testów warunków skrajnych wykazano wysoką wrażliwość wyniku Banku na wystąpienie warunków skrajnych w zakresie ryzyka stopy procentowej.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych spowodowałby stratę w wysokości 6 251 254 zł, natomiast spadek o 35 punktów bazowych w stosunku do pozycji opartych rynkowe stopy stratę w wysokości 1 752 442 zł.

Należy zauważyć, że wyznaczona strata dla sytuacji skrajnej zrealizowałaby się dla ryzyka przeszacowania oraz bazowego w przypadku spadku stóp procentowych.

XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449

Nie dotyczy.

Bank nie posiada ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450

Bank realizując zapisy Uchwały i stosując wskazaną w niej zasadę proporcjonalności wprowadził „*Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze*” w ograniczonym zakresie, korzystając z możliwości indywidualnego określenia sposobu i zakresu stosowania przepisów dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń.

Z uwagi na profil działania Banku, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym ustala, że osobami mającymi istotny wpływ na profil ryzyka Banku są wyłącznie członkowie Zarządu Banku.

Do obowiązującym w Banku systemie wynagradzania członków Zarządu, jedynym zmiennym składnikiem wynagrodzenia w rozumieniu Uchwały jest premia kwartalna.

W roku 2016 Zarząd Banku w trzyosobowym składzie otrzymał następujące wynagrodzenie:

Wyszczególnienie	Zarząd
Wynagrodzenie stałe	677 992
Wynagrodzenie zmienne	0
Liczba osób uzyskujących odprawę	0
Wartość odpraw	X
Najwyższa wypłata odprawy	X

Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR.

Nie dotyczy.

XVIII. Dźwignia finansowa – art. 451

Wskaźnik dźwigni:

Definicja przejściowa: 3,11 %

W pełni wprowadzona definicja: 4,10 %

XIX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452

Nie dotyczy.

Bank nie stosuje metody IRB.

XX. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

1. Pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością

banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z *Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku w Banku Spółdzielczym w Limanowej*.

2. Pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych na podstawie Rozporządzenia 575/2013 UE. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z *Zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Limanowej*.
3. Techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE - procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego w Banku opisuje *Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Limanowej*.
4. W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli, zgodnie z obowiązującą w Banku *Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wierzytelności* oraz z *Zasadami udzielania kredytów klientom instytucjonalnym i Procedurą tworzenia rezerw celowych*.
5. Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania.
6. Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.
7. Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:
 - a) skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów,
 - b) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych,
 - c) przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.
8. Zaangażowanie typu Z w jeden rodzaj zabezpieczenia jako procentowy stosunek zaangażowań do funduszy własnych Banku w PLN.

Zabezpieczenie	Saldo (bilans + pozabilans) w tys. zł	Limit (%)FW	Procent zaangażowania
Z1- hipoteka mieszkalna	81 754	300 %	56,11 %
Z2 -hipoteka komercyjna	231 060	600 %	79,30 %
Z3 - weksel	56 057	250 %	46,17 %
Z-4 przewłaszczenie/ zastaw	22 914	100 %	47,18 %
Z5 - poręczenie	5 574	100 %	11,48 %

XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Nie dotyczy.

Bank nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Nie dotyczy.

Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XXIII. Informacje wymagane Rekomendacją P

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy.

Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający, tj. limitu debetowego oraz limitu lokat płynnościowych.

Informacje ilościowe w zakresie zarządzania ryzykiem płynności:

1) rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku:

Nadwyżkę płynności stanowi suma pozycji bilansowych zaliczanych do aktywów płynnych. Na dzień 31.12.2016 r. podstawowa nadwyżka płynności wyniosła 102 967 tys. zł (gotówka, środki na rachunkach bieżących i płynne papiery wartościowe). Bank nie posiadał uzupełniającej nadwyżki płynności. W postaci pozostałych aktywów płynnych, tak więc nadwyżka płynności na dzień 31.12.2016 r. wyniosła 102 967 tys. zł.

Przeprowadzony wg stanu na dzień 31.12.2016 r. test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wypływów środków uwidacznia, iż Bank przy normalnej działalności regulowałby swoje zobowiązania, zarówno gotówkowo, jak i bezgotówkowo przez ponad 34 dni. Zakładając stuprocentowy wzrost maksymalnych wypłat kasowych oraz maksymalnych kwot obciążeń bezgotówkowych, Bank regulowałby swoje zobowiązania przez ponad 17 dni. Tak długi okres obsługi klientów Banku przy złożeniu braku wpłat gotówkowych, oraz uznań bezgotówkowych świadczy o dużej możliwości finansowania potencjalnie bardzo kryzysowej sytuacji Banku.

2) normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka na 31.12.2016r.

Norma płynności	Wartość
- M1 /luka płynności krótkoterminowej/	155 010 583
- M2 /współczynnik płynności krótkoterminowej/	2,04
- M3 /współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi/	1,05
- M4 /współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi/	1,37
- LCR	2,21
- NSFR	obserwacja
- Nadwyżka płynności	102 966 713

3) skumulowane luki płynności dla przedziałów od a'vista do 1 roku na 31.12.2016 r.

w tys. zł

Wyszczególnienie	a'vista	pow. 1 dnia do 7 dni	pow. 7 dni do m-ca	pow. 1 m- ca do 3 m- ca	pow. 3 m- cy do 6 m- cy	pow. 6 m- cy do 1 roku
Luka skumulowana	6 824,8	203 956,4	217 780,8	224 243,5	230 711,2	226 117,5
Wskaźnik luki	1,15	17,82	2,00	1,33	1,26	0,92
Skumulowany wskaźnik luki	1,15	4,54	4,05	3,46	2,99	2,29

4) dodatkowe zabezpieczenie płynności wynikające ze zrzeszenia w BPS i IPS:

Bank posiada dodatkowe zabezpieczenie płynności wynikające ze zrzeszenia w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w postaci przyznanego limitu zaangażowania w maksymalnej wysokości 62 164 tys. zł.

W dniu 31.12.2015 r. Bank przystąpił do Systemu Ochrony Instytucjonalnej (IPS). Przystąpienie do IPS chroni członków systemu, a w szczególności gwarantuje płynność i wypłacalność dla uniknięcia upadłości. W ramach systemu Banki tworzą w celu zabezpieczenia płynności fundusz zabezpieczający oraz lokaty obowiązkowe – na dzień 31.12.2016 r. Bank posiada depozyt obowiązkowy w wysokości 62 164 tys. zł.

Limanowa, dnia 26 kwietnia 2017 roku.

PREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego w Limanowej
Adam Dudek

WICEPREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego w Limanowej
Waldemar Żurek

WICEPREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego w Limanowej
Stanisław Paluch

